

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «ЛІТЕРАТУРА НІМЕЦЬКОМОВНИХ КРАЇН»

Ступінь вищої освіти Бакалавр

Спеціальність 035 «Філологія»

Освітня програма «Німецька мова та друга іноземна»

Рік навчання 2 семестр 4

Форма навчання денна, заочна

Кількість кредитів 4

Мова викладання німецька

Лектор курсу

доцент **Наталія ОЛЬХОВСЬКА**

Контактна інформація
лектора (e-mail)

olkhovska@nubip.edu.ua

Сторінка дисципліни в
eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3082>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу знайомство із закономірностями та особливостями розвитку літератури Німеччини, Австрії та Швейцарії у загальноєвропейському процесі розвитку художньої культури і формування у студентів чітких уявлень про стилістику як мовознавчу дисципліну, яка охоплює три напрями дослідження: стилістику мови, стилістику мовлення та стилістику тексту. Кожний напрям має свої об'єкти детального аналізу, а саме функціонування мовних одиниць в системі мови, стилістичне використання фонетичних, граматичних та лексичних засобів в різних комунікативних ситуаціях, функціональні стилі та їх характеристика, критерії, методи аналізу та інтерпретацію тексту. Знайомство із закономірностями та особливостями розвитку літератури Німеччини, Австрії та Швейцарії у загальноєвропейському процесі розвитку художньої культури від епохи Середньовіччя до сучасності.

Курс належить до обов'язкових дисципліни і викладається німецькою мовою.

Основними завданнями курсу є: ознайомити з періодизацією німецької літератури; дати чітке уявлення про кожен з періодів літератури з урахуванням рівня економічного, соціального та культурного розвитку німецьких земель; на основі засвоєння характерних ознак кожної з епох продемонструвати втілення цих ознак у творах провідних німецьких авторів; навчити аналізувати тексти за їх належністю до певної культурної епохи; продемонструвати зв'язок німецькомовної літератури з загальноєвропейськими тенденціями розвитку; надати уявлення про самотутній характер творів німецьких авторів; формувати навички самостійної роботи з автентичними літературними текстами; розвивати особистість майбутнього вчителя як культурної, всебічно розвиненої людини, котра в орієнтується в філологічних процесах та тенденціях сучасної німецької мови і літератури.

Набуття компетентностей:

інтегральна: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори художньої літератури, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції, практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
4 семестр				
Змістовий модуль 1. Німецькомовна література від середньовіччя до поч. 20 ст.				
Тема 1. SCHEMATISCH E ÜBERSICHT DER LITERATUREPO SCHEN BIS ZUM STURM UND DRANG	4 / 4	По завершенні курсу студенти повинні знати: - історію німецькомовної літератури до періоду “Бурі і натиску” вміти: - орієнтуватися в історії німецькомовної літератури до періоду “Бурі і натиску” - розуміти взаємозв’язок між особистістю письменника, літературним напрямом та соціально-історичними особливостями країни; - використовувати літературний матеріал у мовленнєвій діяльності; - отримувати лексичний матеріал при читанні; - отримувати культурознавчу інформацію з літературних джерел. - виявляти стилістичні особливості текстів різних жанрів; - адекватно передавати особливості текстів рідної мови засобами іноземної і навпаки; - аналізувати тексти різних жанрів; - розкривати зміст та значимість конкретного стилістичного явища, точно визначати його стилістичні функції, наводити приклади, що ілюструють його вживання; - вміти використовувати відповідні стилістичні засоби для адекватної реалізації своїх власних висловлювань.	Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	18

<p>Тема 2. J.W. GOETHE UND F. SCHILLER IN DER DEUTSCHEN LITERATUR: STURM UND DRANG (1765–1785/90), WEIMARER KLASSIK (1786-1832)</p>	<p>2 / 2</p>	<p>По завершенні курсу студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Особливості літератури періду “Веймарської класики”. - Творчість Й.В. Гете та Ф. Шиллера <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - орієнтуватися в особливостях літератури періду “Веймарської класики”. - Творчості Й.В. Гете та Ф. Шиллера; <ul style="list-style-type: none"> – розуміти взаємозв’язок між особистістю письменника, літературним напрямом та соціально-історичними особливостями країни; – використовувати літературний матеріал у мовленнєвій діяльності; – отримувати лексичний матеріал при читанні; – отримувати культурознавчу інформацію з літературних джерел. – виявляти стилістичні особливості текстів різних жанрів; – адекватно передавати особливості текстів рідної мови засобами іноземної і навпаки; – аналізувати тексти різних жанрів; – розкривати зміст та значимість конкретного стилістичного явища, точно визначати його стилістичні функції, наводити приклади, що ілюструють його вживання; – уміти використовувати відповідні стилістичні засоби для адекватної реалізації своїх власних висловлювань. 	<p>Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)</p>	<p>18</p>
<p>Тема 3. REALISMUS UND NATURALISMUS IN DER LITERATUR</p>	<p>2 / 4</p>	<p>По завершенні курсу студенти повинні знати:</p> <p>Творчість авторів літератури Реалізму та Натуралізму</p> <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - орієнтуватися у творчості авторів літератури Реалізму та Натуралізму; – розуміти взаємозв’язок між особистістю письменника, літературним напрямом та соціально-історичними особливостями країни; – використовувати літературний матеріал у мовленнєвій діяльності; – отримувати лексичний матеріал при читанні; – отримувати культурознавчу інформацію з літературних джерел. – виявляти стилістичні особливості текстів різних жанрів; 	<p>Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)</p>	<p>18</p>

		<ul style="list-style-type: none"> – адекватно передавати особливості текстів рідної мови засобами іноземної і навпаки; – аналізувати тексти різних жанрів; – розкривати зміст та значимість конкретного стилістичного явища, точно визначати його стилістичні функції, наводити приклади, що ілюструють його вживання; – уміти використовувати відповідні стилістичні засоби для адекватної реалізації своїх власних висловлювань. 		
Тема 4. LITERATUR VON DER JAHRHUNDERT WENDE BIS 1933	2 / 2	<p>По завершенні курсу студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Німецьку «Літературу на межі століть та до 1933 року» <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – орієнтуватися в німецькій «Літературу на межі століть та до 1933 року»; – розуміти взаємозв'язок між особистістю письменника, літературним напрямом та соціально-історичними особливостями країни; – використовувати літературний матеріал у мовленнєвій діяльності; – отримувати лексичний матеріал при читанні; – отримувати культурознавчу інформацію з літературних джерел. – виявляти стилістичні особливості текстів різних жанрів; – адекватно передавати особливості текстів рідної мови засобами іноземної і навпаки; – аналізувати тексти різних жанрів; – розкривати зміст та значимість конкретного стилістичного явища, точно визначати його стилістичні функції, наводити приклади, що ілюструють його вживання; – уміти використовувати відповідні стилістичні засоби для адекватної реалізації своїх власних висловлювань. 	Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	16
МКР 1				30
Усього за ЗМ 1				100
Змістовий модуль 2. Сучасна німецькомовна література				
Тема 5. EXIL UND INNERE MIGRATION	2 / 5	<p>По завершенні курсу студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Літературу письменників “у вигнанні” та “внутрішніх мігрантів” <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - орієнтуватися в літературі письменників “у вигнанні” та “внутрішніх мігрантів”; 	Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	24

		<ul style="list-style-type: none"> – розуміти взаємозв'язок між особистістю письменника, літературним напрямом та соціально-історичними особливостями країни; – використовувати літературний матеріал у мовленнєвій діяльності; – отримувати лексичний матеріал при читанні; – отримувати культурознавчу інформацію з літературних джерел. – виявляти стилістичні особливості текстів різних жанрів; – адекватно передавати особливості текстів рідної мови засобами іноземної і навпаки; – аналізувати тексти різних жанрів; – розкривати зміст та значимість конкретного стилістичного явища, точно визначати його стилістичні функції, наводити приклади, що ілюструють його вживання; – уміти використовувати відповідні стилістичні засоби для адекватної реалізації своїх власних висловлювань. 		
Тема 6. LITERATUR IN der DDR UND der BRD	2 / 5	<p>По завершенні курсу студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - літературу ФРН та НДР <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – орієнтуватися у літературі ФРН та НДР; – розуміти взаємозв'язок між особистістю письменника, літературним напрямом та соціально-історичними особливостями країни; – використовувати літературний матеріал у мовленнєвій діяльності; – отримувати лексичний матеріал при читанні; – отримувати культурознавчу інформацію з літературних джерел. – виявляти стилістичні особливості текстів різних жанрів; – адекватно передавати особливості текстів рідної мови засобами іноземної і навпаки; – аналізувати тексти різних жанрів; – розкривати зміст та значимість конкретного стилістичного явища, точно визначати його стилістичні функції, наводити приклади, що ілюструють його вживання; – уміти використовувати відповідні стилістичні засоби для адекватної реалізації своїх власних висловлювань. 	Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	22

Тема 7. MODERNE TENDENZEN DER DEUTSCHSPRA CHIGEN LITERATUR. LITERATUR IN ÖSTERREICH UND IN DER SCHWEIZ	2 / 4	По завершенні курсу студенти повинні знати: <ul style="list-style-type: none"> – Тенденції сучасної німецькомовної літератури; – Літературу Австрії та Швейцарії вміти: <ul style="list-style-type: none"> – орієнтуватися у тенденціях сучасної німецькомовної літератури; – орієнтуватися в літературу Австрії та Швейцарії – розуміти взаємозв'язок між особистістю письменника, літературним напрямом та соціально-історичними особливостями країни; – використовувати літературний матеріал у мовленнєвій діяльності; – отримувати лексичний матеріал при читанні; – отримувати культурознавчу інформацію з літературних джерел. – виявляти стилістичні особливості текстів різних жанрів; – адекватно передавати особливості текстів рідної мови засобами іноземної і навпаки; – аналізувати тексти різних жанрів; – розкривати зміст та значимість конкретного стилістичного явища, точно визначати його стилістичні функції, наводити приклади, що ілюструють його вживання; – уміти використовувати відповідні стилістичні засоби для адекватної реалізації своїх власних висловлювань. 	Виконан ня самостій ної роботи (в.т.ч. в elearn)	24
МКР 2				30
Усього за ЗМ 2				100
Всього з НР				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Ольховська Н.С. *Epochen der deutschen Literatur / Stilistik der deutschen Sprache*: навчальний посібник, Київ : Компринт, 2017. С. 12-165. 432 с.
2. Ольховська Н. С. *Література німецькомовних країн*: навчально-методичний посібник. Київ : ЦП «КОМПРИНТ», 2021. 194 с.
3. Annette Zwahr, Armin Mueller-Stahl: [Brockhaus-Enzyklopädie](#). In: *Brockhaus Enzyklopädie*. NE GmbH | Brockhaus, abgerufen am 25. Januar 2022.
4. Dorothea Klein: *Mittelalter*. 2. Auflage. Metzler, Stuttgart 2015, S. 140–143.
5. Dorothea Klein: *Mittelalter*. 2. Auflage. Metzler, Stuttgart 2015, S. 143–153.
6. Gabriele Maier: *Beyond Brooks, Hills, and Dales*. Dörte Hansen's Reconceptualization of Heimat in Mittagsstunde (2018), S. 71.
7. Helmut Peitsch: *Literaturverhältnisse*. In: Michael Opitz und Michael Hofmann (Hrsg.): *Metzler Lexikon DDR-Literatur. Autoren - Institutionen - Debatten*. J.B. Metzler, Stuttgart/Weimar 2016, S. 202.
8. Hermann Kurzke: *Bruder Hitler. Thomas Mann und das Dritte Reich*. In: Schopenhauer Jahrbuch, Bd. 71, S. 128.
9. Jörg Schuster: *Zur Einführung*. In: Mathias Mayer und Julian Werlitz (Hrsg.): *Hofmannsthal-Handbuch: Leben – Werk – Wirkung*. Metzler, Stuttgart 2016, S. 130.
10. Mario Zanicchi: *Transfer und Modifikation. Die französischen Symbolisten in der deutschsprachigen Lyrik der Moderne (1890–1923)*. De Gruyter, Berlin/Boston 2016, S. 393.
11. Stefan Neuhaus: *Märchen*. 2. Auflage. Francke Verlag, Utb-Reihe, Tübingen 2017, S. 305.
12. Thomas Gräfe: *Deutsch-jüdischer Parnaß (Artikel von Moritz Goldstein, 1912)*. In: Wolfgang Benz (Hrsg.): *Handbuch des Antisemitismus in Geschichte und Gegenwart*. Bd. 7 (= *Literatur, Film, Theater und Kunst*). De Gruyter, Berlin 2016, S. 69.
13. Vgl. Ulrich Karthaus und Tanja Maß: *Sturm und Drang. Epoche - Werke - Wirkung*. (= Arbeitsbücher zur Literaturgeschichte), hrsg. von Wilfried Barner und Gunter E. Grimm, 2. Aufl., Beck, München 2007. Neben Goethes Roman wird deutsche Kleinprosa der Zeit untersucht. Ähnliches bei Vanessa Geuen und Lisa Wille: *Handbuch Sturm und Drang*. Gruyter, Berlin 2017.

Інформаційні ресурси

1. <https://studyflix.de/deutsch/literaturepochen-3720>
2. <https://www.ardalpha.de/lernen/alpha-lernen/faecher/deutsch/6-literarische-epochen-literatur100.html>
3. <https://efaidnbmnnnibpajpcglclefindmkaj/https://learnattack.de/journal/wp-content/uploads/2016/03/%C3%9Cbersicht-%C3%BCber-die-deutschen-Literaturepochen1.pdf>
4. <https://efaidnbmnnnibpajpcglclefindmkaj/https://learnattack.de/journal/wp-content/uploads/2016/03/%C3%9Cbersicht-%C3%BCber-die-deutschen-Literaturepochen1.pdf>

5. <https://www.studysmarter.de/schule/deutsch/literaturepochen/>
6. <https://www.pohlw.de/literatur/epochen/deutsche-literaturgeschichte/>
7. <https://www.nachhilfe-team.net/lernen-leicht-gemacht/epochen/>
8. <https://www.literaturwelt.com/epochen/>